

Reactie op Nazendingen Werkgroepoverleg “Verkennen Oplossingsrichtingen Project SAS” dinsdag 30 juni 2020 en Nota van Uitgangspunten SAS

3 september 2020

Tot 1 september hebben leden van de werkgroep SAS input aan kunnen leveren en aangeleverd op basis van het werkgroepoverleg van 30 juni 2020 en de reeds gepubliceerde Nota van Uitgangspunten SAS. Vervolg opmerkingen en suggesties zullen meegenomen worden in de vervolgfase richting het Voorkeursalternatief (VKA). Ook hier zal dan een Nota van Reactie voor worden opgesteld.

Reactie op inzending Werkgroeplid SAS, van 6 juli 2020

Beste meneer,

Hartelijk dank voor uw inzending op basis van het werkgroepoverleg SAS van 30 juni. Ik hecht er veel waarde aan dat u deze aandachtspunten meegedeelt aan ons projectteam. Landschap en cultuurhistorie heeft het project en het bestuur van HDSR hoog in het vaandel en is dus een belangrijk thema. Hieronder geeft ik antwoorden op uw vragen. Ik volg hierbij uw opsomming.

Kosten efficiëntie verandering eigendom

Waarom onteigening:

- De reden waarom het bestuur van HDSR het binnentalud en 5 meter binnenberm in eigendom wil hebben staat beschreven op de website van HDSR: <https://www.hdsr.nl/beleid-plannen/sterke-lekdijk/grondverwerving/> twee belangrijkste redenen zijn: 1) het uitvoeren van de dijkversterking en 2) het beheer van de dijk na de dijkverzwaring maar ook in de toekomst.
- Er is ook een veel gestelde vragenlijst opgesteld met betrekking tot de grondverwerving. Zie ook link hierboven.
- Het grondbeleid heeft een flinke indruk gemaakt op de bewoners van de Lekdijk. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het agenderen van dit ontwerp in de Algemene Bestuursvergadering van HDSR van 13 mei 2020. Bewoners van de Lekdijk hebben spreektijd gekregen om hier hun beeld over te delen. Het Algemeen Bestuur en het College van HDSR hebben op basis van deze bestuursvergadering en inspraak het grondbeleid aangepast. Het aankoopbeleid blijft wel in stand en dat vormt ook een van de kaders voor het projectteam SAS.

Mogelijke situaties onteigening:

- Het behoud van cultuurhistorie en landschappelijke waarde bij het uitvoeren van het grondbeleid is een terecht zorgpunt. Om deze reden heeft project SAS een Ruimtelijk Kwaliteitskader SAS (op basis van het Ruimtelijk Kwaliteitskader Sterke Lekdijk) opgesteld. Zie ook de link naar de NvU, tabblad Een Goed Ingepaste Dijk. <https://ggc.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=18533a694e2d4eaca0d8fc4636427e2d> In het Ruimtelijk Kwaliteitskader zijn de landschappelijk en cultuurhistorische eigenschappen van het gebied geanalyseerd en beschreven. Dat heeft geleid tot de dijkzone indeling van SAS. Elke zone heeft zijn eigen kenmerken (Zie dwarsprofielen in het tab). Daar staan bijvoorbeeld ook de bomenlanen en

fruitgaarden beschreven die project SAS wil behouden. Het streven is om deze landschappelijke profielen in stand te houden. Dit doen we door ons te houden aan de ontwerpprincipes beschreven in het ruimtelijk kader:

1. Ontwikkel de dijk als een leesbare en krachtige verdediging tegen het water.
2. Maak de geschiedenis van de dijk beter zichtbaar.
3. Geef vorm aan het landschap vanuit historische inspiratie.
4. Maak de dijk een beleving voor alle gebruikers.
5. Gebruik de dijk als ecologische verbinding.
6. Maak een zichtbare relatie tussen de dijk en kruisende structuren over de rivier.
7. Behoud en verbeter woonplekken en beplantingstructuren.

Verder valt het terugplaatsen van bestaande bomen en fruitbomen onder “inpassing”. Dit moet gezien worden als de dijk netjes achter laten en waar mogelijk een toegevoegde waarde creëren. Het terugplaatsen van bomen hoort daar bij. Dit speelt uiteraard vooral bij binnenwaartse versterkingen in grond. Afhankelijk van de gekozen oplossingsrichting zal er binnendijs, buitendijs of via constructies worden versterkt. U pleit duidelijk voor oplossingsrichtingen waarbij de smalle dijk gehandhaafd blijft om redenen van kosten (besparing voor grondverwerving) en handhaving van de bestaande waarden. In het afwegingskader zullen we dit – overigens ook naast draagvlak vanuit de omgeving – een belangrijke plaats geven.

Varianten

- Helder uitgangspunt dat de huidige situatie zo veel mogelijk bewaard moet blijven. Het Ruimtelijk Kwaliteitskader SAS beschrijft ook dat het een uniek gebied is met veel variatie. Een dijkversterking moet in het gebied passen en de bestaande kwaliteiten behouden of mogelijk versterken. Dat zit hem aan de binnenzijde eerder in kleine aanpassingen en kleine toevoegingen, dan grote wijzigingen in het gebied en landschap. Aan de buitenzijde is HDSR met Provincie Utrecht en Rijkswaterstaat aan het onderzoeken of het verbeteren van de natuurwaarden van de uiterwaarden een haalbare kaart is. Indien dit haalbaar is zullen de uiterwaarden aangepast kunnen worden, binnen de eigenschappen van het gebied, dus natuur, getijdegeul, kleiputten.

Reactie op inzending Vereniging Sterke Lekdijk/Werkgroeplid SAS, van 10 juli 2020

Beste meneer,

Hartelijk dank voor uw inzending op basis van Nota van Uitgangspunten SAS en de werkgroepbijeenkomst SAS van 30 juni 2020. Ik hecht er veel waarde aan dat jullie als vereniging deze inbreng leveren. .

Hieronder geeft ik antwoorden op uw punten uit de brief. Ik volg hierbij uw opsomming.

Te korte reactietermijn

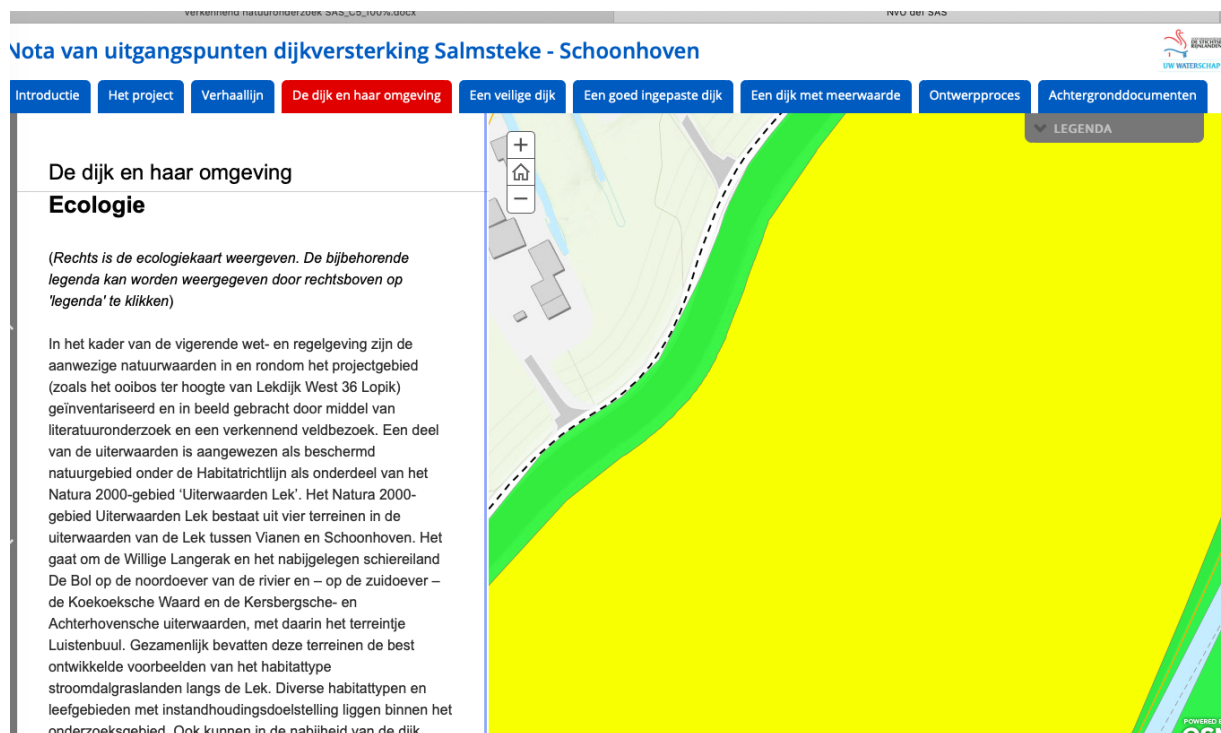
- Met betrekking tot de Nota van Uitgangspunten SAS is het mogelijk opmerkingen of vragen te stellen gedurende het project. Na de Nota van Uitgangspunten werkt het projectteam aan de Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen. De vragen en opmerkingen worden continue opgehaald en verwerkt in de volgende Nota.

- Ter toelichting: Bij de Boerderij Roosenburg is bij de vorige dijkversterking een combinatie toegepast van damwandconstructie en grond. De damwandconstructie is in het binnentalud geplaatst voor de stabiliteit en de kruin is met grond opgehoogd onder de weg.
- De natuur aan de binnenzijde heeft niet per se minder waarde dan natuur aan de buitenzijde van de dijk. Er zijn uiteraard verschillen in biodiversiteit en juridische status zoals het N2000 gebied. Dit verschilt echter over het hele dijktracé. Met de oplossingsrichtingen worden bepaalde uitgangspunten getoetst, zo heeft de oplossingsrichting 3 “Een dijkversterking met agrarisch landschap” een grotere

negatieve impact op buitendijkse natuur dan bijvoorbeeld oplossingsrichting 6 “Een dijk in een traag veranderend landschap.”

- Struiken en bomen hebben ook een landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Dit is beschreven in het Ruimtelijk kwaliteitskader SAS. Er zal ontworpen worden volgens de ontwerpprincipes binnen dit kader. Concreet betekent dit dat de bestaande bomenstructuren, mits voldaan kan worden aan Legger en Keurregels, teruggebracht zullen worden door het waterschap om de landschappelijke kwaliteiten te behouden en te versterken waar mogelijk.
- De technische oplossingsrichting 5a en b zijn uitgebreid naar 5c en 6b, zie hierboven.
- De grens van de N2000 gebieden is te zien in de interactieve kaart in de NvU:

Hieronder een printscreen. Hiermee is te zien dat het N2000 gebied buiten de huidige 5m “platte zone” ligt van het buitentalud.

- De beoordeling op de oplossingsrichtingen zal duidelijk maken welke oplossingsrichting (binnendijks of buitendijks verzwaren bijvoorbeeld) als meest kansrijk wordt gezien. Daarbij wordt ook gekeken naar de argumenten die U hierbij aandraagt.. De oplossingsrichtingen worden getoetst op basis van de criteria beschreven in de Nota van Uitgangspunten bij tab Ontwerpproces. Natuur is een belangrijk criterium, maar ook kosten, invloed op woningen, beheerbaarheid, uitvoerbaarheid etc.

Zie hieronder printscreen van de criteria in tab ontwerpproces.

Ontwerpproces

Microsoft Word

Afwegingskader en toepassing

Het afwegingskader speelt op twee momenten in het ontwerpproces een belangrijke rol: bij de selectie van de kansrijke oplossingsrichtingen en bij het bepalen van het Voorkeursalternatief. Om deze keuzes goed onderbouwd en afgewogen te kunnen maken gebruiken we een kader dat is gebaseerd op het afwegingskader uit de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Het kader is nader uitgewerkt tot een reeks criteria waarop de maatregelen voor de dijkversterking worden beoordeeld en onderling vergeleken. De criteria zijn ingedeeld in vier thema's: *techniek, milieu, omgeving en kosten*. De criteria en beoordelingswijze zijn uitgeschreven in de tabel rechts (Klik [hier](#) voor een vergrote versie). Er wordt geen verschil in weging van criteria toegepast. Het wegen en waarderen van de verschillende belangen is bij uitstek een politieke afweging.

Waterveiligheid is geen apart criterium maar een uitgangspunt, alle alternatieven dienen immers aan de nieuwe normen te voldoen. Landschap en ruimtelijke kwaliteit worden gezamenlijk beoordeeld, waarbij wordt gekeken naar effecten op de

Uitgangspunt	Thema	Uitwerking op uitgangspunt	Beoordeling op uitgangspunt (aanpak)	Beoordeling op uitgangspunt (resultaat)	Beoordeling op uitgangspunt (conclusie)
Techniek	Overveersbaarheid	Eraring met de tegepaste technieken, complexiteit (logistiek) van de uitvoering	Kwalitatief (technisch)	Kwalitatief (technisch)	Kwalitatief (technisch)
	Behoudbaarheid	Gevoelens voor het behoud en onderhoud (inspanning en frequentie) en het behoud tijdens hoogwater	Kwalitatief van behouder	Kwalitatief van behouder	Kwalitatief van behouder
	Technische bestendigheid	Verwachtingen naar waarin toekomstige verandering mogelijk is in hoogte, breedte en structuur, (on)haalbaar uit te breiden of afgevoerd verandering benodigd	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief
Milieu	Natuur	Effect op N2000 gebieden	Kwalitatief (gericht op vergoedbaarheid van oplossingen), deels kwantitatief (effecten op wijzigingen in areaal)	Kwalitatief (effecten op wijzigingen in areaal of soorten, waaronder natuurontwikkelings wijzigingen in areaal)	Kwalitatief
		Effect op N200 gebieden			
		Effect op overige beschermde gebieden (inclusief N200)			
		Effect op overige beschermde flora en fauna			
	Recreatie	Materie van toepassing op recreatieve mogelijkheden in relatie tot en op de dijk	Kwalitatief (gericht op vergoedbaarheid van oplossingen)	Kwalitatief en kwantitatief (effect op waterstanden op basis van Rekenwijze Beveiligingskader (RKB))	Kwalitatief
		Effect op recreatie			
		Effect op afweging			
	Waterkwaliteit	Effect op grondwaterstanden in relatie tot bebouwd en agrarisch gebied (overstroomt op natuur na het ontwerp)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief en kwantitatief
		Verandering afname van bodemwater			
		Effect op grondwaterstanden			
Omgeving	Landbouw	Effect op landbouwactiviteiten (inclusief N200 gebieden)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief en kwantitatief
		Effect op N200 gebieden			
		Effect op overige beschermde gebieden (inclusief N200)			
		Effect op overige beschermde flora en fauna			
	Recreatie	Materie van toepassing op recreatieve mogelijkheden in relatie tot en op de dijk	Kwalitatief (gericht op vergoedbaarheid van oplossingen)	Kwalitatief en kwantitatief (effect op waterstanden op basis van Rekenwijze Beveiligingskader (RKB))	Kwalitatief
		Effect op recreatie			
		Effect op afweging			
	Waterkwaliteit	Effect op grondwaterstanden in relatie tot bebouwd en agrarisch gebied (overstroomt op natuur na het ontwerp)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief en kwantitatief
		Verandering afname van bodemwater			
		Effect op grondwaterstanden			
Kosten	Landschap en ruimtelijke kwaliteit	Effect op ruimtelijke kwaliteit van het landschap (belevingswaarde, toekomstwaarde, schilten, open- of bebouwdheid, landbouwactiviteiten)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief
	Landschap	Effect op landschap (belevingswaarde, toekomstwaarde, schilten, open- of bebouwdheid, landbouwactiviteiten)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief
	Recreatie	Effect op recreatieve mogelijkheden in relatie tot en op de dijk	Kwalitatief (gericht op vergoedbaarheid van oplossingen)	Kwalitatief en kwantitatief (effect op waterstanden op basis van Rekenwijze Beveiligingskader (RKB))	Kwalitatief
		Effect op recreatie			
		Effect op afweging			
	Waterkwaliteit	Effect op grondwaterstanden in relatie tot bebouwd en agrarisch gebied (overstroomt op natuur na het ontwerp)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief en kwantitatief
		Verandering afname van bodemwater			
		Effect op grondwaterstanden			
	Landbouw	Effect op landbouwactiviteiten (inclusief N200 gebieden)	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief en kwantitatief
		Effect op N200 gebieden			
Kosten	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)
	Beveiligingskosten	Beveiligingskosten inclusief verhoogd	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)	Kwalitatief (beveiliging met beschermingsmaatregelen)

Uw brief heeft als titel: Voorlopige reactie op de NvU SAS. Ik kijk uit naar de vervolgreactie met betrekking tot dit onderwerp.

- Met betrekking tot het aanpassen van N2000 gebieden; daar kan het waterschap geen aanpassingen aan doen. De suggestie vinden wij echter creatief en oplossingsgericht en zou in een meekoppelproject door de provincie meegewogen kunnen worden. Voor de aanwijzing of wijziging van N2000-gebieden spelen natuurlijk meer criteria, maar we willen dit graag onder de aandacht brengen. De Gebieden zijn vastgelegd in een aanwijzingsbesluit op Rijksniveau door het ministerie van LNV en dragen bij aan een Europees netwerk van natuurgebieden. De regels rondom het werken aan N2000 gebieden moet het projectteam SAS hanteren als kaders waarbinnen gewerkt wordt. In de praktijk is vaak de grens tussen soorten niet zo scherp als op de kaarten omdat natuur zich niet houdt aan deze administratieve grenzen.

Ruimte voor de rivier met nieuwe natuur

- Het idee om de uiterwaarden te benutten voor water en natuur nemen wij graag mee in de uitwerking. Het projectteam SAS is samen met Provincie Utrecht en Rijkswaterstaat aan het onderzoeken of het haalbaar is om op een aantal locaties de natuur in de uiterwaarden te verbeteren. Mogelijkheden zijn het verlagen/verschrallen van de uiterwaarden, het uitbreiden van nevengeulen en het inrichten van natuurvriendelijke oevers. Wanneer dit haalbaar is ontstaat ook een kans om op deze locaties een combinatie te maken met technische oplossingen voor de dijk. In de NvU is dit kort beschreven. In de NKO gaan we hier verder op in. Het uitwerken van een tekening door de vereniging lijkt mij ook niet nodig op dit moment. In de volgende werkgroep/bewoners avond kunnen we als projectteam SAS hier meer over toelichten en de onderzoeken zijn hiervoor kort geleden gestart.

Printscreen NvU met de mogelijke meekoppelkansen in het gebied:

Nota van uitgangspunten dijkversterking Salmsteke - Schoonhoven

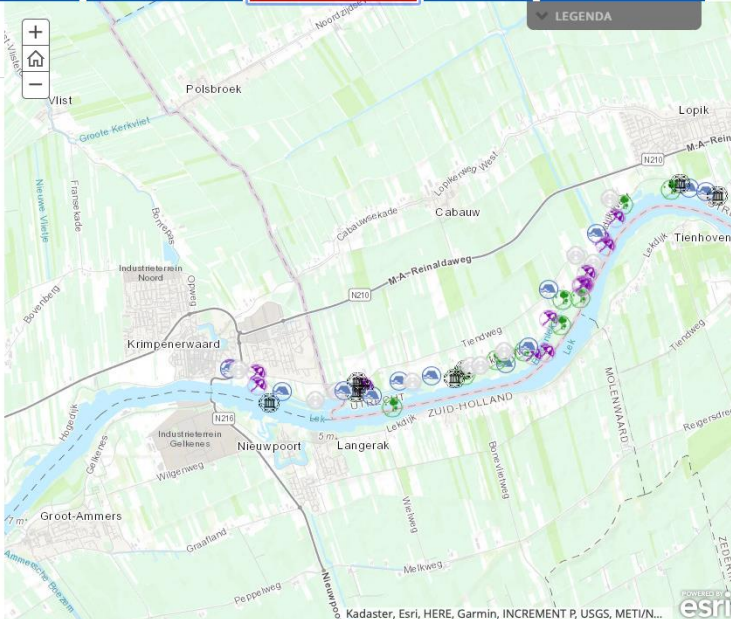
Introductie Het project Verhaallijn De dijk en haar omgeving Een veilige dijk Een goed ingepaste dijk **Een dijk met meerwaarde** Ontwerpproces Achtergronddocumenten

Een dijk met meerwaarde
Op deze manier hebben we een eerste beeld gekregen van mogelijke koppelkansen. Op de kaart hiernaast zijn verschillende koppelkansen die zijn aangedragen door de omgeving te zien. Een aantal voorbeelden van kansen met een ruimtelijke impact zijn:

Koppelkansen: Herstellen en opwaarderen van Gemeentelijk Monument De Heul
Trekker: Gemeente Lopik
Betrokken partijen: Gemeente Lopik, Provincie Utrecht en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Koppelkansen: Opwaarderen Wandelpaden in de Uiterwaarden
Trekker: Provincie Utrecht
Betrokken partijen: Staatsbosbeheer, Provincie Utrecht, Gemeente Lopik, Gemeente Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Koppelkansen: Opwaarderen natuurgebied in de Uiterwaarden
Trekker: Provincie Utrecht
Betrokken partijen: Staatsbosbeheer, Provincie Utrecht, mogelijk Provincie Zuid-Holland, Gemeente Lopik, Gemeente Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Alternatief grondverwerving

- Bovenstaande opmerkingen zijn zeer welkom en dragen bij aan het meedenken met het project. Het grondverwervingsbeleid van HDSR in het project Sterke Lekdijk is besproken in het AB van 13 mei 2020. De uitkomst hiervan hanteert het projectteam SAS dan ook als kaders waarmee de dijkversterking uitgevoerd moet worden.

Slotsom

- De alternatieven zijn toegevoegd aan de varianten. Wij wachten tot 1 september of er nog aanvullende ideeën/concepten worden aangedragen door werkgroepleden. Daarna verwerken wij deze in de totale lijst.

Reactie op inzending Werkgroeplid SAS van 14 augustus 2020

Beste mevrouw,

Hartelijk dank voor uw inzending op basis van Nota van Uitgangspunten SAS en de werkgroepbijeenkomst SAS van 30 juni 2020. Ik hecht er veel waarde aan uw inbreng.

Hieronder geeft ik antwoorden op uw punten uit uw mail. Ik volg hierbij uw opsomming.

Projecten in de uiterwaarden

Provincie, Rijkswaterstaat en gemeenten zien kansen om hun natuurdoelen te bereiken door op te trekken met de dijkversterking. Op een aantal locaties in de uiterwaarden liggen kansen onder andere bij de nevengeul bij Willige Langerak. De kansen liggen op het herstellen en versterken van de bestaande natuur. Wat dat exact betekent moet duidelijk worden via de haalbaarheidsstudies welke de provincie Utrecht en Rijkswaterstaat komende tijd uit zullen voeren. Team SAS houdt de werkgroep op de hoogte van deze ontwikkelingen,

de zogenaamde meekoppelkansen. In de volgende Nota Voorkeursalternatief moet de projectscope van deze projecten duidelijk zijn.

Inrichting bij een dijkverzwaring aan de binnenzijde van de dijk

U vraagt of de karakteristieke elementen van het gebied door kunnen en mogen gaan zoals hagen, bomenrijen en tuinen. Wanneer het Voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld is en later het projectbesluit/projectplan is duidelijk welke werkzaamheden waar moeten plaatsvinden. Het kan zijn dat er bomen, begroeiing of tuinen aangepast moeten worden door deze werkzaamheden. Een van de doelstellingen van het project is om het ontwerp zo goed mogelijk in te passen. Dat betekent dat objecten zoals een weg, een inrit, maar ook bomen en beplanting terug worden gebracht nadat de dijkversterkingsmaatregel is uitgevoerd en deze maatregel dit toelaat. Daarnaast moeten deze objecten wel voldoen aan de bestaande Keurregels van het waterschap. Bomenrijen bijvoorbeeld zullen dus teruggeplaatst kunnen worden als de eigenaar dit wenst, maar dan met bomen niet hoger dan 5 meter (Keurregel).

Reactie op inzending, Werkgroeplid SAS van 14 augustus 2020

Beste meneer,

Hartelijk dank voor uw inzending op basis van Nota van Uitgangspunten SAS en de werkgroepbijeenkomst SAS van 30 juni 2020. Ik hecht er veel waarde aan uw inbreng.

Ik wil in reactie van uw onderwerpen graag verwijzen naar het verslag van de werkgroep van 26 augustus 2020. Hierin zijn uw onderwerpen besproken en beschreven hoe wij hier mee om gaan.

Bijlage I Inzending Werkgroeplid SAS, 6 juli 2020

Allereerst dank voor de presentatie van afgelopen week over de voortgang van SAS. Het zal niet altijd makkelijk geweest zijn om de presentatie te geven. De bewoners waren redelijk fel in hun standpunt, wat ik ten dele ook wel kan begrijpen.

Ook ik heb wat vragen over de verandering in eigendom. Dit is echter dan niet vanuit eigen belang, ik ben geen aanwonende, maar vanuit landschappelijk belang.

Kosten efficiëntie verandering eigendom

Waarom onteigening, wat is daadwerkelijk de reden daarvoor. Haal ook deze angel eruit door hier duidelijk over te zijn. Daar zijn de bewoners aan toe merk ik aan alles. Draai er niet om heen.

Mogelijke situaties onteigening:

Optie 1. Er ontstaat een log dijklichaam zonder cultuurhistorische elementen > zeer ongewenst. Waterschap voert onderhoud uit en dat kost ook veel geld.

Optie 2. Er wordt door het waterschap herplant van bomen gedaan (fruitbomen en laanbomen). Dit is ook toegezegd als mogelijkheid tijdens bijeenkomst in de Wielewaal. Qua landschappelijke waarde is dit eventueel een optie, maar wie onderhoud dit dan? Wie onderhoud de bomen, wie maait het gras? Ik neem aan dat dit voor rekening komt van het waterschap, wie anders? Daarmee worden de kosten voor het waterschap dus juist verhoogd ten opzichte van de huidige situatie. Dit zou betekenen dat je in lengte van jaren onderhoud moet plegen aan deze zaken. Ik acht de kans dan aanwezig dat na noem 10 jaar wordt gezegd: het kost teveel, en dat dan alles alsnog wordt opgeruimd. Met als resultaat nog een log groot dijklichaam zonder enige vormen van cultuurhistorische, landschappelijk waardevolle elementen.

Optie 3. Bewoners mogen pachten van het waterschap en dan bomen plaatsen en schapen laten grazen? Wat is hiervan het voordeel t.o.v. de huidige situatie? Dan dient er alsnog schouw plaats te vinden en is het dus even duur als nu? Behalve dat bewoners veel minder blij zijn met het Waterschap, er ook zaken als grondzaken en dergelijke moeten worden geregeld (dus duurder).

Waarschijnlijk zijn deze opties erg zwart/wit, maar ik wil voornamelijk via opsomming mijn zorgen uiten.

Het terugplaatsen van dijkpalen of het terugbrengen van andere cultuurhistorische objecten (zoals een schuttersverhoging op de dijk) is natuurlijk positief. Als de rest van de dijk echter helemaal kaal wordt gemaakt, dus wordt ontdaan van landschappelijke elementen is het naar mijn idee, grof gezegd, een vlag op een modderschuit om dan dijkpalen terug te plaatsen en de heul te herstellen.

Varianten

In principe is het het mooist als de huidige situatie zoveel mogelijk bewaard blijft en eventueel nog wordt versterkt. Een damwand lijkt dan het beste aangezien er dan weinig ingrepen nodig zijn.

Het mooie aan dit stuk Lekdijk is dat het nog echt een typische dijk is, en redelijke klein slingerend dijkje met steile taluds. Wordt hier een dijk van gemaakt zoals we die langs de waal kennen met gigantische bermen en zeer flauwe taluds gaat de charme van dit prachtige landschap voorgoed verloren.

Details over de verdere varianten is wat mij betreft nog wat teveel gevraagd. Het lijkt mij beter bij het kiezen van de uiteindelijke varianten in te gaan op de gevolgen en mogelijke aanpassingen aan deze varianten.

Tot zover mijn reactie.

Groeten,
Werkgroep Lid SAS

Bijlage II inzending Werkgroep lid SAS van 14 augustus 2020

Beste Koen,

Dank voor de uitnodiging. Ik denk dat dit een goed idee is en ben graag van de partij op 26 augustus.

Het zou inderdaad fijn zijn als we ook nog wat reacties kunnen geven bij de oplossingsrichtingen en wat mij betreft ook bij de uitgangspunten, naast uiteraard de punten inzake de eigendomssituatie.

Wat mij bijvoorbeeld zorgen baart is de melding die je op 30 juni in de digitale meeting deed, dat de provincie Utrecht graag nog een extra nevengeul zou willen zien in het deel vanaf Salmsteke tot Schoonhoven. Er zijn er hier al 4: net voor de Zijdeweg, de Bol, één voor Willige Langerak en één er na. Natuurlijk zijn deze prachtig, zeker van de Dijk af gezien, zij geven extra wateropslag en een habitat voor allerlei vogels, andere dieren en planten (ik heb overigens vorige week nog een bever gezien). Maar, als je er nog een bij zou maken moet je nog meer uiterwaarden op gaan offeren. De paar die we nog over hebben zijn juist erg bijzonder, bieden hun eigen flora en fauna, een variëteit aan verschillende strandjes met kleine duinen en steile oevers (allemaal met hun eigen mini-biotoop), bloemrijke weilanden, dijkputten etc. Het zou zonde zijn om die te verliezen, terwijl die juist zo'n grote natuurwaarde hebben.

Bovendien zie je bij de huidige nevengeulen dat de kant aan de Lek erg onnatuurlijk is. Daar zijn strekdammen aangelegd, wat een totaal verlies aan de natuurlijke oevers betekent, de mogelijkheid voor doorgaande wandelingen langs de rivier belemmert en voor de recreatie geen enkel strandje meer biedt. De druk op de strandjes hier is al heel hoog in deze warme tijden, er zijn er nog erg weinig en mensen komen volop uit Lopik en Schoonhoven om hier te recreëren.

Een ander punt zijn de wensen voor de inrichting aan de binnendijkse kant. Ik begreep uit de uitgangspunten dat dat ook verbeterd moet worden en vraag me af wat daar het plan voor is. De meeste dijkbewoners hebben een mooi erf gecreëerd met een tuin waarbij er aandacht is geschonken aan het behoud van karakteristieke elementen voor deze regio zoals leilindes, haagjes, hoogfruitbomen etc etc. Bij een dijkverhoging/verbreding/verzwaring zullen we daar al veel op moeten inleveren, maar mogen wij wel zelf in onze eigen sfeer doorgaan?

Hartelijke groet,

Werkgroep lid SAS

Bijlage III inzending werkgroeplid SAS van 14 augustus 2020

Hallo Koen,

Woensdag de 26e augustus hoop ik aanwezig te zijn.

Veel zaken baart mij zorgen, zeker als je via de media zaken hoort dat er convenanten worden gesloten met gemeenten, provincie, waterstaat etc etc.

Er zitten hier allemaal figuren die iets wordt gevraagd, waar gevoeglijk iets "verzonnen" wordt:

- recreatie?

- verkeer? (aparte fietsstrook/pad van Amerongen naar Schoonhoven, binnendijs onderlangs wordt geopperd)

- veiligheid? Verlichting?

- nautische vaarwegen?

Aanwonenden moeten het maar ondergaan.

Groet tot de 26e

Werkgroep lid SAS

Bijlage IV inzending Vereniging Sterke Lekdijk/Werkgroeplid SAS, van 10 juli 2020

Vereniging Sterke Lekdijk

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Lopik, 10 juli 2020

Aan het Projectteam SAS

van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden

T.a.v. Koen Mathot

Per email: sterkelekdijk@hdsr.nl

Onderwerp: (voorlopige) reactie op Nota van Uitgangspunten deeltraject Salmsteke-Schoonhoven.

Geachte heer Mathot, beste Koen,

Te korte reactietermijn

Wij hebben als gevolg van de wel erg korte reactietermijn globaal kennis kunnen nemen van de Nota van Uitgangspunten (hierna; de nota) voor het deeltraject Salmsteke-Schoonhoven. Wij vinden het erg jammer dat wij als directbetrokkenen zo weinig tijd hebben gekregen om ons goed in de nota en dan met name de conceptoplossingen voor de dijkversterking, te verdiepen. Vanzelfsprekend houden wij ons het recht voor om in een later stadium mogelijk uitgebreider te reageren op de nota. Wij rekenen erop dat ons in de volgende fasen van het project meer tijd wordt gegund. Alleen dan wordt recht gedaan aan uw toezegging om de dijkbewoners actief en serieus te betrekken bij de plannen. Inmiddels hebben we begrepen dat deze termijn is verlengd van 10 juli tot 1 september. Nu de deadline vandaag is en er nog geen officiële communicatie is verzonden sturen we dit stuk in. Mocht de termijn worden verlengd, dan kan dit als een "voorlopige" reactie worden gelezen.

Concept-oplossingen

Wij hebben ons vooral geconcentreerd op de 8 concept-oplossingen die als dijkversterkingsvarianten zijn gepresenteerd. Hierbij heeft het treffen van technische voorzieningen in het buitentalud in plaats van in het binnentalud onze bijzondere aandacht gehad. Zo'n technische voorziening, bestaande uit een damwand in het buitentalud is bij de vorige dijkverzwaring succesvol toegepast bij bijvoorbeeld het dijktracé ter hoogte van het peilhuisje en boerderij Roosenburg.

Maar er is meer mogelijk. Wij stellen vast dat bij de 8 concept-oplossingen in de meeste gevallen een kaalslag plaatsvindt aan de binnenzijde van de dijk. Wij vragen ons daarbij af: Waarom is de ecologische waarde van een boom of struik aan de binnenzijde van minder groot belang dan aan de buitenzijde?

 1

Bij concept-oplossing 3 zien we een verschuiving van de kruin naar de rivier. Dat kan ook anders. Waarom de kruin verschuiven naar de buitenzijde? Handhaaf de kruin op dezelfde plaats, dan is alleen versterking in combinatie met een kleine verhoging aan de buitenzijde voldoende. Bij concept-oplossing 5a en 5b geldt dat de technische (innovatieve) oplossing aan de binnenberm moet worden geplaatst. Onze technisch adviseur heeft ons geïnformeerd dat er technisch gezien geen enkele reden is om deze voorziening in de kruin van de dijk aan te brengen. Hier wordt door HDSR aangegeven dat men wacht op de input van de aannemer. Dat laat onverlet dat wij graag zien dat deze extra conceptoplossing nader wordt bestudeerd. Let wel, in dit stadium kan de financiële haalbaarheid voor ons alternatief geen breekpunt zijn.

De buitendijk is vooralsnog geheel afgekeurd. Die moet dus verbeterd worden. Daar komt bij dat het buitendijkstalud (voor het overgrote deel) geen onderdeel is van natura 2000-gebied. Wij weten niet waar de grens exact ligt. We menen begrepen te hebben dat de kadastrale grens tussen HDSR en Staatsbosbeheer zich ongeveer 5 meter uit de voet van het buitendijkstalud bevindt. Is dat ook de grens van het natura 2000-gebied? Als dat het geval is, is verzwarende aan de buitenzijde vanuit bescherming van de natuurwaarden, geen enkel probleem. Ligt de grens van het natura 2000-gebied aan de voet van de dijk, dan betekent dit slechts een kleine aanslag op de natuurwaarden. Dijkverzwaring aan de buitenzijde vormt dan een meer dan goed alternatief.

Het natura 2000-gebied loopt ongeveer van huisnummer 25 tot 66a. Als je de grens van het natura 2000-gebied naar het overige gebied passeert, is er geen verschil in habitatsoorten en habitattypen waar te nemen. Een oplossing voor het verlies aan natuurwaarden zoals in de vorige alinea is aangegeven, kan zijn om natura 2000-grenzen iets te verschuiven richting Schoonhoven. Op die manier wordt het verlies aan natuurwaarden direct gecompenseerd.

Ruimte voor de rivier met nieuwe natuur

Bij de vorige dijkverzwaring moesten de voormalige eigenaren hun gronden in de uiterwaarden inleveren vanwege ruimte voor de rivier. Tot op de dag van vandaag is op geen enkele manier gebruik gemaakt van deze uiterwaarden om extra ruimte te creëren voor de rivier. Een oplossing kan zijn de Lek wat te verbreden, maar ook het afplaggen van de waarden kan een goede oplossing zijn. Je verwijdert dan de voedselrijke bovenlaag waardoor er verschralling plaats vindt en er andere (unieke) habitatsoorten en habitattypen voor in de plaats komen. Dit idee in combinatie met technische oplossingen in het buitendijkstalud ter plaatse van de Schaardijk, biedt een totaal oplossing met alleen maar voordelen. Dit idee zouden we graag uitbreiden met een concept tekening, waarvoor ons echter op dit moment de tijd ontbreekt.

Alternatief voor grondverwerving

Onze oplossingen betekenen: geen grondaankoop en geen proceskosten. Dat leidt tot enorme besparingen voor HDSR en dat in een tijd waarin de overheid alle zeilen moet bijzetten voor andere grote uitgaven om de economie te stutten. Dit alles met behoud van beplanting aan de binnenzijde en minimale schade aan beplanting aan de buitenzijde vanwege de toch al geringe hoeveelheid aanwezige beplanting aan de voet van de buitendijk op dit moment. Ook draagt het bij aan een relatief snelle uitvoering van de dijkversterking.

 2

Slotsom

Wij stellen twee aanvullende oplossingen voor dijkversterking aan de binnenzijde voor:

- Een oplossing, laten we deze nummer 9 noemen, als bedoeld in alternatief 5a en 5b waarbij de technische oplossing (die blijkt een krantenartikel van deze week duurzaam en innovatief moet zijn) in de kruin van de dijk;
- De oplossing (nummer 10) waarbij de kruin van de dijk naar de rivier wordt betaald

Beide alternatieven zijn erg aantrekkelijk ook omdat daarmee het beheer van grasmat (bekleding) door ons aan de binnenzijde van de dijk gewaarborgd is. Zo voorkomen we dat de bekleding aan de binnenzijde – na verwerving door HDSR - een zelfde toekomst tegemoet gaat als de huidige afgekeurde grasmat aan de buitenzijde.

Met vriendelijke groeten,

Namens de vereniging Sterke Lekdijk,

